METSÄNOMISTAJA

Katteella sitä eletään, ei liikevaihdolla. **HANKINTAHAKKAAJA JUKKA HÄMÄLÄINEN**

Energiakäyttö korvaa kuitupuun vähenevää tarvetta

Vuonna 2012 koko maassa käytettiin energiapuuta noin kahdeksan miljoonaa kuutiometriä ja määrän uskotaan kaksinkertaistuvan viiden vuoden aikana.

”Metsähakkeen markkinat ja hinnan muodostuminen on edelleen kirjavaa. Selkeintä olisi, että energiapuu olisi selkeästi yksi puutavaralaji, jolla olisi oma hintansa ja mittausmenetelmänsä”, sanoo kehittämispäällikkö **Matti Sojakka** Länsi-Suomen metsänomistajien liitosta.

Valmistuvien ja suunnitelmissa olevien metsähaketta käyttävien lämpölaitosten puunkäyttö merkitsee noin puolentoista miljoonan kiintokuution lisäkäyttöä viiden vuoden aikana Länsi-Suomen alueelle. Lisäys tuottaa noin 60 miljoonaa euroa tuloja jaettavaksi.

Metsänomistajan pitäisi saada tietää ennen puukauppaa myös arvioitu energiapuumäärä ja sen yksikköhinta, liitto arvioi. Tärkeää on, että nuoret metsät tulevat kasvukuntoon ja puulla on kysyntää.

”Suomen metsät kasvavat kaksinkertaisesti niiden käyttöön nähden, joten energiapuuta kyllä löytyy myös lisääntyvään käyttöön.”

Korjuujäljessä on myös ollut parantamisen varaa. Yleensä energiapuuta korjataan nuoristа metsistä, joissa korjuujäljen merkitys korostuu.

”Metsänomistajan kannattaa vaatia hyvää korjuujälkeä, ei välttämättä korkeinta yksikköhintaa, tehdessään kauppaa energiapuukohteesta.”

MT

Kauhajoki lisää hakelämpöä

Metsänhoitoyhdistys Lakeus ja Kauhajoen Lämpöhuolto solmivat viisivuotisen sopimuksen metsähakkeen toimituksista Lellavan ja Aronkylän kaukolämpölaitoksiin. Hakkeen raaka-aineena on pääasiassa karsittu ranka.

Tavoitteena on kehittää toimituksia siten, että merkittävä osa kaukolämmöstä tuotetaan metsähakkeella. Hakkeen toimitukset aloitetaan syyskuun alussa.

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy turvaa polttoaineen saantia paikallisella metsäenergialla. Lämpöhuollon polttoaineen tarve on kaikkiaan noin 85 000 megawattituntia vuodessa.

”Lämmityskauden loppuun asti polttoainetta on riittävästi, kylläkin huonolaatuista ja märkää, kosteus 45–55 prosenttia. Sitä tuodaan jopa Latviasta 850 kilometrin matkan takaa laivalla Kaskisiin”, kertoo polttoainetilanteesta **Heikki Vesala** Kauhajoen Lämpöhuollosta.

Turvetta riittää kuun loppuun. Valkovenäläistä turvepellettiä Kauhajoella ei voida käyttää korkean tuhkapitoisuuden vuoksi.

Hakkeen käytöllä saadaan toimitusvarmuutta huonojen turvekesien varalle. Osa kaukolämmöstä on jatkossakin tarkoitus tuottaa turpeella.

MT

Metsän sato talteen ja uusi kasvamaan

Juvalainen Jorma Airaksinen edustaa Metsäntutkimuslaitoksen määritelmien mukaan keskimääräistä suomalaista metsänomistajaa.

Anja ja Jorma Airaksinen ovat iloisia, sillä heidän poikansa on halukas tulevaisuudessa muuttamaan perheineen tilalle ja jatkamaan metsien hoitoa.

»Maamieskoulun opettaja vertasi metsää peltoon ja sanoi, että tarkoituksena on ottaa sato säännöllisesti talteen ja laittaa uusi kasvamaan.«

JORMA AIRAKSINEN

JUVA (MT)

Jorma Airaksinen on yli 60-vuotias juvalainen eläkeläinen, joka omistaa noin 30 hehtaaria metsää ja asuu omalla tilallaan. Hän on entinen sianlihantuottaja.

”Metsänomistaja minusta tuli 18-vuotiaana. Metsänomistaminen on aina ollut minulle ilo, ei koskaan taakka.”

Sikalan ja peltotöiden lisäksi Airaksinen on koko ikänsä hoitanut metsänsä itse. Kaikki metsät on käyty vähintään kertaalleen läpi raivaussahalla ja pieniä hankintahakkuitakin on tullut tehtyä.

Ensi kesälle on jo tilattu kuusentaimia istutettavaksi.

Rehevät maat

Airaksisella on menossa kolmas metsänhoitosuunnitelma. Suunnitelmat eivät vain tahdo pysyä rehevien maiden kasvun mukana, vaan jäävät jälkeen.

”Maamieskoulun opettaja vertasi metsää peltoon ja sanoi, että tarkoituksena on ottaa sato säännöllisesti talteen ja laittaa uusi kasvamaan. Tämän periaatteen mukaisesti minä hoidan metsiäni”, toteaa Airaksinen.

Hän suhtautuu myötämielisesti metsätalouden kehittämiseen, eikä halua jäädä kiinni vanhoihin menetelmiin ja tapoihin.

”Kyllä metsäalallakin on syytä mennä eteenpäin, aivan kuten muillakin aloilla.”

Airaksisen mielestä metsänomistaja on harvoin kehityksen jarru, kaavoihin kangistunut metsätoimihenkilö on todennäköisempi ongelma.

Oman metsänhoitoyhdistyksensä metsäasiantuntijaa hän kehuu.

”Hänellä on alalta muutakin tietämystä kuin koulutietämystä.”

Aina kilpailutus

Airaksinen hämmästelee metsänomistajia, jotka eivät kilpailuta puukauppoja. Hän kilpailuttaa aina, joko itse tai metsänhoitoyhdistyksen kautta.

”Sen päivän kun vielä näkisin, että kotimaisen puun hinta kohoisi samalle tasolle tuontipuun kanssa.”

Airaksinen kertoo olevansa erittäin tarkka katkonnasta ja korjuujäljestä.

”Uskon, että metsänhoitoyhdistyksillä on tärkeä rooli metsätaloudessa tulevaisuudessakin ja ne tulevat säilyttämään jäsenensä.”

Kun metsänomistaja asuu kaukana metsistään, vaikuttaa se vääjäämättä niiden hoitoon, uskoo Airaksinen. Hän pääsee omiin metsiinsä kävellen kotiovelta.

Airaksisen iloksi hänen poikansa on halukas muuttamaan tulevaisuudessa tilalle ja on kiinnostunut metsien hoidosta. Aktiivinen ote metsänhoitoon jatkuu myös tulevaisuudessa Juvan Kiiskilässä.

SARI PENTTINEN

KESKIARVO

30 hehtaarin metsäomistus

Suomalainen keskimääräinen metsänomistaja on Metsäntutkimuslaitoksen mukaan 60 vuotta täyttänyt mies.
Hän on eläkkeellä, asuu Järvi-Suomessa joko omalla tilallaan tai kotikunnan keskustassa.
Omistuksessa on noin 30 hehtaaria metsää.

PENTTI VÄNSKÄ

Jorma Airaksisen mielestä metsänomistaja on harvoin kehityksen jarruna metsäalalla, kaavoihin kangistunut metsätoimihenkilö on todennäköisempi ongelma.

PENTTI VÄNSKÄ

Hankintahakkuita tekevän Jukka Hämäläisen mielestä jokaisella metsänomistajalla pitäisi olla ajatusta ja näkemystä oman metsän hoitoon.

500 kiintoa vuodessa moottorisahalla

JUVA (MT)

”Metsänsä saa sellaiseksi kuin haluaa, saa hyötyliikuntaa sekä vieläpä kohtuullisen palkkion tehdystä työstä”, perustelee juvalainen **Jukka Hämäläinen** hankintahakkuiden tekemistä.

Hämäläisestä tuli metsänomistaja 18-vuotiaana, siitä asti hän on tehnyt myös hankintahakkuita.

Viime vuosina hän on pitänyt 500 kiintokuutiometrin vuositahtia yllä työvälineinä moottorisaha, traktori ja metsäperäkärry kuormaimella.

”On minulta kyselty, enkö meinaa hankkia metsäkonetta. Se olisi niin iso investointi, että töitä pitäisi tehdä myös ulkopuolisille, sitten jäisi omat työt tekemättä”, selittää Hämäläinen.

Hän myös muistuttaa, että isompi liikevaihto ei liiketoiminnassa ole tavoittelemisen arvoista. ”Katteella sitä eletään, ei liikevaihdolla.”

Katoava luonnonvara

Hankintahakkaajat ovat yhä pienemmäksi hupeneva joukko. ”Hankintahakkaaja on yhtä harvinainen kuin vastuuntuntoinen poliitikko”, letkauttaa Hämäläinen. ”Töitä joutuu tekemään, pelkät sanat eivät riitä.”

Hämäläinen tekee hankintakauppoja ensiharvennusleimikoista ja energiapuukohteista. Tukkipuiden hankintahinnat ovat sellaiset, että hankintana niitä ei kannata tehdä.

”Tukkipuiden hankintahintaan ovat vaikuttaneet ne metsänomistajat, jotka ovat tehneet huonolaatuisesta puusta tukkia laatuohjeista välittämättä.”

Etenkin energiapuun kauppaamisessa metsänhoitoyhdistys on ollut hyvä apu, kehuu Hämäläinen. Hän myy karsittua rankaa, josta saatava tilin tulon tietää aina melko tarkasti kauppojen jälkeen.

Näkemystä metsien hoitoon

Hämäläinen on ensimmäistä kautta metsänhoitoyhdistys Metsä-Savon valtuustossa.

”Yhteiset metsäasiat kiinnostavat ja valtuustotyö ei onneksi vie liikaa aikaa.”

Hän sanoo, että jokaisella metsänomistajalla pitäisi olla ajatusta ja näkemystä oman metsän hoitoon. Metsien hoito on pitkäjänteistä työtä, jota pitäisi tehdä harkiten.

”Tulevaisuudessa metsänhoitoyhdistyksen haasteena on saada metsänomistaja tuntemaan, että hän hyötyy jäsenmaksusta”, pohtii Hämäläinen.

SARI PENTTINEN

HANKINTAKAUPPA

125 kuutiometriä verovapaata

Hankintakaupassa puun myyntitulo on kokonaan metsätalouden pääomatuloa, jos puutavaran hakkuun ja kuljetuksen hoitaa ulkopuolinen henkilö tai esimerkiksi metsänhoitoyhdistys.
Jos hakkuu- ja kuljetustyön eli hankintatyön tekee metsänomistaja itse, metsätalouden pääomatuloa on puun myyntitulo vähennettynä hankintatyön arvolla.
Hankintatyön arvosta on verovapaata tuloa 125 kuutiometrin osuus.